

**Merkez Üssü Kahramanmaraş/ Pazarcık Olan Deprem Sonrası Gerçekleştirilen
Müdahale ve İyileştirme Çalışmalarının Yerinde Değerlendirilmesi: Gözlemsel Çalışma**

Dr. Öğr. Üyesi Galip Usta

Trabzon Üniversitesi

Çalışma nitel olarak planlanmış olup, yöntem olarak gözlem yöntemi benimsenmiştir. Nitel araştırma, kişilerin kendi potansiyellerinin farkına vararak derinlemesine bilgi üretme ve geliştirme biçimlerinden birisidir. Nitel kapsamlı araştırmalarda incelemeye dahil edilen olgu ve olaylar hakkında derinlemesine bir algıya ulaşma çabası söz konusudur (Boyd, 2001; Morgan, 1996; Baltacı, 2019). Saha çalışması araştırmacılar tarafından gerçekleştirilecek olup gözlem yöntemi kullanılacaktır. Gözlem çalışması; herhangi bir ortamda veya düzenlenmiş mekânlarda katılımcıların tutum ve davranışlarını gözlemek veya araştırılan konunun biçimsel boyutunu tanımak amacıyla kullanılan bir yöntemdir. Eğer araştırmacı herhangi bir ortamda veya kendi düzenlediği mekânda oluşan bir davranışa ilişkin ayrıntılı, kapsamlı ve zamana yayılmış bir bakış açısı elde etmek istiyorsa gözlem yöntemini kullanabilir (Bengtsson, 2016; Fossey vd., 2002). Meydana gelen deprem sonrası yerinde yürütülen sağlık, beslenme, barınma, arama-kurtarma, defin, enkaz kaldırma, psikososyal destek hizmetleri, tahliye, ulaşım, haberleşme, hasar tespit çalışmaları, organizasyon vb. çalışmalar araştırmacılar tarafından gözlemlenerek ve kayıt altına alınarak sunulan hizmetlere ilişkin güçlü ve zayıf yönlerin değerlendirilmesi planlanmaktadır. Özellikle çalışmanın bir bölümünde yaşlıların, çocukların, hamilelerin, kronik hastalığı bulunanların, göçmenlerin, engelli bireylerin, kadınların vb. savunmasız grupların sunulan hizmetlere erişimleri incelenecektir. Gerekli ve uygun durumlarda gözlem yönteminin yanı sıra görüşme yöntemine de başvurulacaktır. Sahadan elde edilen veriler alan çalışması ile eş zamanlı olarak araştırmacılar tarafından değerlendirilip dokümanite edilecek ve sonuçlar anlık ve uzun vadeli olacak şekilde TÜBİTAK ve izin verildiği takdirde ilgili resmi kurumlarla paylaşılacaktır. Bu bağlamda kısa vadeli olarak mevcut deprem sonrası çalışmaların iyileştirilmesine ve toplumsal yönetime katkı sunacağı öngörülmektedir. Uzun vadeli olarak ise benzer afetlerin öncesinde ve sonrasında yapılacak planlamalara ışık tutacağı değerlendirilmektedir. Sonuç olarak; meydana gelen deprem sonrası yürütülen çalışmalar ve bu çalışmaların alıcısı olan vatandaşların hizmetlere erişimleri değerlendirilecek ve elde edilen veriler doğrultusunda varsa mevcut çalışmaların iyileştirilmesine zemin hazırlanacak, uzun vade de benzer afetlerin yönetim sürecinin iyileştirilmesine ve planların hazırlanmasına katkı sunulacaktır.